

Hans Richter, Günter Haase, Immo Lieberoth & Ralf Ruske (Herausg.): Periglazial-Löss-Paläolithikum im Jungpleistozän der Deutschen Demokratischen Republik.

(Ergänzungshäft Nr. 274 zu Petermanns Geographischen Mitteilungen). VEB Hermann Haack, Gotha/Leipzig 1970. 422 s., 105 fig., 14 fotos, 9 tabeller og 5 kort. 17×24,5 cm. 62 Mark.

Bogen omhandler forløbet af Weichsel istiden i Østtyskland baseret på studiet af et stort antal boreriger både inden for og uden for sidste istids ydergrænse.

Særlig borerigerne i det isfri løss-område har gennem studier af pollenselskaberne, sedimentationscyklerne samt ostrakod- og hvirveldyr faunaen ført til påvisning af flere interstadialer under selve nedisningen og i to varmeperioder ældre end Bølling-stadiet i sen-glacialtiden, men først i Bølling-stadiet indvandrer varmeelskende mollusker og hvirveldyr, og græstundraen viger for birkeskoven.

Interessant er også de mange periglaciale fænomener, der er brugt til at bestemme interstadialerne.

Til sidst sættes mennesket ind i billedet, således at Mousterien anbringes i Eem-interglacialtiden, Aurinacien-perioden i en interstadial mellem Tidlig Weichsel-nedisning og dennes højperiode; endelig sættes Ældre Magdalenien til Bølling-stadiet og Ahrensburg kulturen til Allerød-perioden. *Kaj Hansen*

K. W. Glennie: Desert Sedimentary Environments.

Developments in Sedimentology. Vol. 14. Elsevier Publishing Comp., Amsterdam 1970. 222 s., 146 fig., 4 kort. 17×24 cm. 62,50 Hfl.

Det er første gang siden Johannes Walther i 1908 skrev sin »Das Gesetz der Wüstenbildung«, at der fremkommer en samlet fremstilling af ørkenenes geologi. (Sidste udgave af Johannes Walthers bog kom i 1924, men der er ikke tale om en erstatning for denne). Thi medens Walther skrev sin bog som en fremstilling af ørkenenes geologi og geografi med behandling af alle de geologiske processer, også vandets, er Glennies bog beregnet på de projekterende oliegeologer, og holder sig derfor til en både grundig og instruktiv beskrivelse af ørkenens sedimenter, så

disse kan kendes i borerigerne. Meget interessant er også det sidste kapitel om de fossile røde aflejringer (Old red sandstone etc.) formodede ørkenkarakter og en diskussion om rødfarvningens årsager. Glennies bog er derfor et meget værdifuldt supplement til Johannes Walthers bog, men denne står dog stadig uovertruffet som håndbog i ørkenenes geologi og geografi. *Kaj Hansen*

T. L. Péwé (ed.): The Periglacial Environment.

McGill-Queen's University Press, Montréal 1969. 487 s., mange fig., fotos og kort. 16×23,5 cm. 11 £ 5 sh. (25 \$).

Bogen er beretningen fra den VII INQUA kongres, der afholdtes i Fairbanks i Alaska i 1965,, og den indeholder 25 korte foredrag om periglacial fænomener. De fleste omfatter de nuværende stedfindende processer i Alaska, Canada, Grønland og Nordsverige, men en del beskæftiger sig også med fossile former af periglacial virksomhed i Belgien, England og Frankrig. *Kaj Hansen*

J. G. Nelson & M. J. Chambers (eds.): Water.

(Process and Method in Canadian Geography). Methuen & Co., Toronto, London m.m. 1969. 444 s., ill. 15×22,5 cm. 3,50 £.

Bogen indgår i en serie, der omhandler processer og metoder inden for canadisk geografi. I serien behandles udvalgte emnekredse, her er Canadas hydrologi og vandressourceproblemer belyst i en række artikler. Udgiverne har i overensstemmelse med emnets bredde samlet bidrag både fra geografer og fra en række specialister. Ved udvælgelsen af artikler er der lagt vægt på at bringe stof, som belyser processer og metoder. Bogen består af fire dele: første del omhandler vandets tilgængelighed og anvendelse, anden del beskæftiger sig med forurening, i tredje del behandles administration af vandressourcer og planlægning, medens sidste del omhandler forskning.

Bogen henvender sig i hovedsagen til myndighederne og studenter på de lavere trin i Canada. Hvis man ønsker en god orientering om vandproblemer i Canada, er bogen velegnet også for ikke-canadiere. *Bent Hasholt*

Karl-Heinz Sindowski: Das ostfriesische Küstengebiet.

Inseln, Watten und Marschen. Sammlung Geologischer Führer 57. Gebr. Borntraeger, Berlin, Stuttgart 1973. 162 s., 56 fig., 22 tabeller. 13,5×19,5 cm. 39 DM.

Vesterhavskysten, specielt øerne uden for denne fra Skallingen til Den Helder i Holland, er mere egnet til badeliv end til geologiske ekskursioner, og de ekskursioner, der er beskrevet i denne lille bog, omhandler da også overvejende lergrave i geesten og marskens bebyggelse og inddigning gennem tiderne samt andre mere kulturhistoriske objekter.

Derimod er det regionale geologiske overblik over den østfriesiske kyst og øerne ud for den, der fylder de første 120 sider, af overmåde stor interesse for danske vade- og marskforskere.

Takket være mange boreriger i området er der i bogen tegnet talrige profiler, hvor den sen- og postglaciale udvikling er illustreret og dateret ved pollenfloristiske og C¹⁴ undersøgelser. Dette er noget man i høj grad savner i de danske vade- og marsksområder uden for Tøndermarsken, og her mangler alligevel den eksakte datering af de enkelte lag.

Et meget karakteristisk træk ved de østfriesiske øer, er at de ligger oven over 20 m dybe, brede smeltevandsdale. Øerne må derfor først være dannet i meget sen tid, efter at disse dalstrøg er fyldt op af marine aflejringer d.v.s. i den subatlantiske tid.

Der er meget at lære for danske vade- og marskforskere i denne lille bog. *Kaj Hansen*

Kurt Mohr: Harz. Westlicher Teil.

(Sammlung Geologischer Führer 58). Gebr. Borntraeger, Berlin, Stuttgart 1973. 200 s., 33 fig., 18 rutekort, 1 geol. oversigtskort. 13,5×19,5 cm. 38 DM.

I 1968 var det tusindåret for minedriften i Rammelsberg ved Goslar. Siden den begyndte, har Harzens mineralrigdomme været genstand for vedvarende undersøgelser, ligesom Harzens geologiske og ikke mindst tektoniske struktur har været genstand for talrige diskussioner, og området har været besøgt af talrige ekskursioner.

Da den foregående geologiske fører over området (Dahlgrün, Erdmannsdorfer og Schriel fra 1925) for længst er udsolgt, må en sådan ny Harzfører hilses